

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

NAJVEČJA PA JE LJUBEZEN ...

KRISTUS NA SODNI DAN NE BO VPRAŠAL,
ČE SMO IMELI VISOKOLETEČE MISLI
ČE SMO BILI MOGOČNI V BESEDAH
ČE SMO SE NEŽILI V SLADKIH ČUSTVIH,
AMPAK ČE SMO LJUBILI V DUHU IN RESNICI

LETNIK XXXIV —
VOLUME XXXIV

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., CANADA, M6G 5T5

— STEV 4
No.

Obiskovalcem SR Slovenije v vednost

Rojaki iz Kanade in združenih držav, ki mislijo letos obiskati Slovenijo, morajo biti pripravljene na razne nevšečnosti, in celo nevarnosti, s strani jugoslovanskih komunističnih oblasti. Poglavitne med njimi bodo:

Konzulati SFRJ bodo marsikomu odbili prošnjo za vizum neglede na to, če ga je poprej že večkrat brez ovir dobil. To se je 1981 in lani zgodilo celo več slovenskim duhovnikom iz Severne in Južne Amerike, ki dotlej s tem niso imeli težav

Vizum sam še ne daje poročstva, da bo njegovemu imetniku vstop v Slovenijo dovoljen. To je odvisno od jugoslovanske politične policije na letališčih in mejnih prehodih. Njeni uslužbenci lahko zavrnejo vsakogar z utemeljitvijo, da njegov prihod v domovino ni zaželen. UDB je „črne sezname“ v svojih obmejnih uradih že med Titovo boleznijo dopolnila s fotografijami vseh tujih državljanov slovenskega rodu, katere ima za neljube, sumljive ali kakor koli nevarne. Razen titovskih agentov pa je režimu doma nevaren vsak Slovenec, ki v tujini samo živi, ne da bi se politično ali drugače postavljal proti njemu.

Od zavrnitve na meji so izvzeti samo taki „sumljivci“, katere misli politična policija pozneje povabiti na „prijateljski pogovor,“ se pravi, na zasliševanje. Če se vabilu upirajo z izgovorom, da so kanadski ali ameriški državljanji, jih po navadi k obisku na UDBi prisilijo z dokazom, da so kršili uredbo o gibanju tujcev po SFRJ. Eno njenih določil zahteva, da se mora tuj državljan prigrasiti krajevni policiji najpozneje v dvanajstih urah po prihodu v kak kraj. Kdor ne stanuje pri svojcih, mu za to ni treba skrbeti, ker je to dolžna zanj storiti uprava hotela ali motela. Uredba je že stara a zanjo v Sloveniji malokdo ve. Komunistične oblasti jo uveljavljajo le, kadar vzamejo koga na piko. To je zadnji dve leti vse pogosteje celo za rojake, ki pri poprejšnjih obiskih niso imeli nobenih sitnosti zaradi tega prestopka.

Tak naravnost ali posredno prisiljeni „prijateljski pogovor“ se brž sprevrže v dolgo, natančno, trdovratno in pogosto grozeče policijsko zasliševanje. Ne toliko o navzočem samem. O tem tako in tako vedo presenetljivo dosti. Poglavitna tarča so njegovi znanci, družbe, v katerih se giblje, vidnejši emigranti, podjetje, v katerem dela, ali katerega lestnik je. In pa, zakaj se ne mara vrniti v „matično domovino.“ Pogovor se večkrat konča z nagovarjanjem,

celo izsiljevanjem, k vohunstvu na škodo rojakov v tujini in njihove nove dežele. Kdor se da k temu preplašiti, dobi tudi naslov, kam naj poročila oddaja.

Ni znano, da bi bili v SR Sloveniji uredbo o obveznem priglaskanju v dvanajstih urah kdaj uporabili proti kakemu tujemu državljanu neslovenskega rodu.

Druga nevarnost, kateri so praktično izpostavljeni vsi tuji podaniki bližnjega ali daljnega slovenskega porekla, je novi jugoslovanski zakon o državljanstvu, ki je začel veljati z letom 1977. Stari in novi slovenski izseljenci so o njem povsem nepoučeni, čeprav vsebuje zelo poostrene in sila čudne pogoje za pridobitev, izgubo, in oblastni odvzem državljanstva SFRJ, zlasti pa za izbris iz njega na lastno prošnjo. Nekatera določila v njem bijejo v obraz vsem mednarodno veljavnim načelom glede tega.

Po enem teh paragrafov je na primer avtomatično, samo po sebi, titovski državljan vsak otrok, ki se rodi doma ali kjer koli drugje, če je le eden od strašev ob njegovem rojstvu imel državljanstvo SFRJ. Večina omikanega sveta priznava pravico do državljanstva po kraju rojstva, neglede na državljanstvo pripadnost staršev. To načelo velja ne le za rojene na ozemlju tujih dežel, temveč celo za tiste, ki zagledajo luč sveta na njihovih ladajah, ko so izven katerih koli obrežnih voda.

Po novem zakonu tuji mož ali žena jugoslovanskega podložnika lahko dobita njegovo državljanstvo, če prosita za to in izpolnita naslednje pogoje:

Vsak mora biti star 18 let; mora predložiti dokaze o odpustu iz dozdanjega državljanstva; titovske oblasti morajo iz njegovega vedenja in življenja priti do sklepa, da bo lojalen državljan SFRJ, tudi če bo še naprej živel izven njenih meja.

Vsak državljan SFRJ, naj prebiva kjer koli, je po določitih Kardeljevega zakona o ljudski samozaščiti iz leta 1970 dolžan povsod braniti jugoslovanski komunistični sistem in režim, služiti njegovi propagandi po svetu, pobijati delo politične emigracije ter uganjati vohunstvo proti njej ter proti deželi, katere svobodo in blaginjo uživa.

SFRJ ima povsem nezakonito ter v brk mednarodnemu pravu za svoje državljanse vse, ki so se kadar koli izselili na tuje iz katerega koli področja, ki danes pripada njej, tudi če niso nikoli živeli v nobeni Jugoslaviji in navzlic temu, da so odhajali v svet

pred prvo ali drugo svetovno vojno kot avstrijski, italijanski, madžarski, srbski ali turški državljanji. Za Jugoslavijo so še vedno njeni državljanji tudi njihovi, v drugih deželah rojeni otroci, vnuki in celo pravnuki.

Taki, ki so se izselili iz nove Jugoslavije in se ne mislijo vrniti domov, lahko prosijo za izbris iz njenega državljanstva in ga teoretično lahko dobe, če so polnoletni; še so izpolnili svojo dolžnost glede vojaškega roka v titovskih oboroženih silah; če so poravnali svoje obveznosti do komunističnih družbenopolitičnih skupnosti, organizaciji združenega dela ter imovinsko—pravne obveznosti do staršev, otrok ali zakonskega druga, živečih v SFRJ. Dalje ne sme doma proti njim teči kazenski postopek zaradi dejanj, za katera jih njene oblasti kličejo na odgovor pred sodiščem po svoji službeni dolžnosti, na primer zaradi domnevnega protidržavnega (protipartijskega) delovanja, zaradi gospodarskega in navadnega kriminala, in tako naprej.

Toda titovske oblasti, se pravi, njihova diplomatska zastopstva v tujih deželah, lahko odbijejo prošnjo za izbris vsakomur, če to zahtevajo razlogi jugoslovanske državne varnosti ali druge posebne jugoslovanske koristi. To pomeni, da ima zadnje besedo pri odločanju o prošnjah za izbris titovska politična policija UDB, katere vohunska in zastraševalna središča so posebno močna in delavna v Kanadi in ZDA. Namen tega temeljnega pridržka je, držati kot talce vse tuje državljanse slovenskega ali drugih južnoslovanskih rodov, ki si upajo po svoje misliti in govoriti o vsebolj stalinističnem rdečem režimu v SR Sloveniji in SFRJ. Kdor od teh gre tja na obisk brez izbrisa, se spušča v tveganje. Pod pretvezo, da je še vedno jugoslovanski državljan, ga lahko aretirajo za kar koli izmišljenega in mu nihče ne more pomagati. Kot takemu mu titovske oblasti ne dovolijo zveze s konzulatom ali poslaništvom njegove države, in tudi ne, da bi mu to preskrbela odvetnika.

Postopek za črtanje iz državljanstva SFRJ je dolg, zamuden in zapleten zaradi načrtnega zavlačevanja po konzularnih UDBovcih, in drag. Po telefonu ni moč dobiti nikakršnih podatkov, kaj je za prošnjo potrebno, in niti ne, kolikšna je taksa za izbris. Pred dvema letoma je znašala okoli 80 dolarjev. Kdor vpraša za to, se mu izgovarjajo, da ne vedo, češ da je

različno od primera do primera, odvisno od stroškov za iskanje podatkov in dokumentov doma, in podobno

Kdor koli od rojakov s kanadskim ali ameriškim državljanstvom, star ali nov emigrant, rojen doma ali tukaj, ki misli obiskati SR Slovenijo, naj najprej na pristojnem jugoslovanskem konzulatu pozve, če ga imajo še vedno na seznamu svojih podložnikov. Če je tako, naj pripravi prošnjo za izbris. ako mu jo bodo zavrnil, kar se je doslej zgodilo v vsaj 95 odstotkih primerov, naj zahteva, da mu povedo vzrok, potem pa konzul ovadi pristojnim oblastem svoje države.

Toda kakor se je izkazalo v primeru Vinka Teliča, ne tuje državljanstvo, ne izbris iz jugoslovanskega, ne uradne garancije titovskih konzulatov, da se romarju v „matično“ doma ne bo zgodilo nič; in niti zagotovila

politične policije v Republiki, da proti obiskovalcu nimajo nič, nokogar ne obvarujejo pred procesom obsodbe in ječo zaradi stvari, ki jih ni nikoli zagrešil.

Navzlic mednarodnemu škandalu, ki ga je kengurujsko sojenje Vinku Teliču sprožilo v evropskem tisku, se režim v Sloveniji, ki izgublja glavo zaradi političnega, družbenega, narodnostnega, upravnega in gospodarskega razpadanja SFRJ, ne bo ustavil. O tem pričajo novi procesi, ki jih naglo pripravljajo proti več vidnim emigrantom v Kanadi, Združenih državah in Evropi, k sreči v odsotnosti. Emigracija pa mora biti skrajno oprezna zlasti pred tistimi svojimi ljudimi, ki še vedno lahko obiskujejo domovino, pa naj pripadaja kateremu koli stanu.

(Podatki so vzeti iz Zakona o državljanstvu SFRJ, razglašena v njem Službenom listu dne 31 decembra 1976, št. 58).

TASTE OF MAPLE™

at Black Creek Pioneer Village
April 4 and April 9, 10, 16 and 17.

THE METROPOLITAN TORONTO AND REGION
CONSERVATION AUTHORITY

5 Shoreham Drive, Downsview, Ontario
M3N 1S4 (416) 661-6600

Med SLOVENCİ

"Instalafer" Milanović, ki živi v Freiburgu, je moral pustiti v jarkih hrane za DM1500 vsled te zadnje "provokacije".

Ponatiskujemo slike iz nemške revije "Bild" o "položaju", ki je vladal nekaj dni preko meje v št. Ilju (severno od Maribora) po nedavnih odredbah beograjske vlade o prepovedi prinašanja čez jugoslovansko mejo "dobrin iz tujine", ko so se vračali "gastarbeitari" okrog Božiča nazaj ali na obisk v Jugoslavijo. Prepoved uvoza iz tujine je napolnila občestne jarkez TV in radio sprejemniki, hladilniki, elek. pečmi, hrano in podobnim. To je res raj na zemlji!

Novi goriški škof slovesno umeščen

„NEDELJA“ — 27. II. 1983

Novi goriški nadškof Antonij Vital Bommarca

V začetku letošnjega leta je papež Janez Pavel II. v Rimu posvetil predstojnika minoritskega reda p. Antonija Vitala Bommarca za novega goriškega nadškofa. Na svečnico je novi goriški nadpastir prejel iz papeževih rok tudi palij, zunanje znamenje metropolitne službe.

Je vključeval tudi precej ozemlja današnje Slovenje in južne Koroške.

Ko je novi goriški nadškof v nedeljo, 6. februarja, popoldne prispel v Gorico, ga je pred tukajšnjo stolnico pričakovala velika množica vernikov. Obred slovesne umestitve je bil pred bogoslužjem v stolnici. Prebrali so papeževo pismo, s katerim je papež določil p. Bommarca za goriškega nadškofa, in s tem je novi nadpastir uradno prevzel goriško nadškofijo. Sledili so nagovori predstavnikov goriške nadškofije. Po evangeliju je

Na poti v svojo škofijo se je novi goriški nadpastir najprej ustavil v Ogleju, kjer je obiskal starodavno oglejsko stolnico in počastil spomin mučencev sv. Mohorja in Fortunata. Oglejska bazilika je bila do leta 1752 središče oglejskega patriarhata, ki

spregovoril novi nadškof sam. Omenil je bogato zgodovino kraja, kamor ga je poslal sv. oče, in različnost kultur in jezikov na tem področju. Oglej da je kot darežljiva mati posredoval vero in civilizacijo mnogim ljudstvom srednje in vzhodne Evrope. Slovenskim vernikom pa je novi nadškof dejal: „Naša krajevna Cerkev, nekdanje ogromna, danes veliko manjša, ima priložnost, da si s slovensko skupnostjo prizadeva za nenehni dialog in s tem odkriva vrednote, ki so lastne vsakemu narodu ter koristne za vzajemen duhovni napredek.“

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates

\$12.00 per year

\$1.00 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12.-, za Argentino 750.- pezov, za Brasilijo 180.- kruzairov, za Anglijo 60.- šilingov, za Avstrijo 160 šilingov, za Avstralijo 10.-avstr. £, za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1800.- frankov.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.
Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

Razdražen si je Jovo otipal svojo buško, ker mu je "Slovenski glas" treščil na hruško!

FOR ALL YOUR INVESTMENT NEEDS

MILI KUS

(416) 361-2379

RES: (416) 967-9147

**Merrill Lynch
Royal Securities
Limited**

P.O. BOX 31
TORONTO DOMINION CENTRE
TORONTO ONTARIO M5K 1C2

Poravnajte naročnino in darujte v tiskovni sklad Slovenske Države!

Mednarodno povpraševanje o moralnosti 10 zapadnih držav, ki ga je izvedel jezuitski profesor pastoralne teologije na katoliški univerzi v Louvainu, daje zanimiv vpogled na pojmovanje povprečnega zapadnjaka na razna vprašanja, ki so povezana z moralno. 78% Evropejcev je mnenja, da je v vsakem človeku nekaj dobrega in slabega. 34% Ircev je mnenja, da je človek v glavnem dober, toda samo 5% Francozov je istega mnenja. 60% je mnenja, da ni absolutnih vodil za ločitev med dobrim in zlim in samo 26% jih je mnenja, da taka vodila obstajajo in da veljajo za vse primere brez izjeme. Obžalovanje, da so storili kaj slabega, so izrazili:

	Evropa	Anglija	ZDA
pogosto	10%	8%	11%
včasih	49	48	54
redko	26	27	27
nikdar	14	17	8
ne ve	2	1	1

60% jih je mnenja, da so danes ljudje manj pripravljani pomagati drugemu kot so bili pred 10 leti. Samo 30% jih je mnenja, da je mogoče zaupati večini ljudi, dočim jih je 62% mnenja, da ni človek nikdar preveč previden. Večina je mnenja, da jih vežejo božje zapovedi, razen zapovedi posvečevanja nedelj in praznikov. Za najbolj važni zapovedi smatrajo "ne ubijaj" in "ne kradi". Večina je tudi mnenja, da sami bolj vestno izpolnjujejo zapovedi kot drugi. Na vprašanje, ali verujejo v Boga, greh, hudiča in pekel, so odgovorili:

	Evropa	Anglija	ZDA
Vera v Boga			
da	75%	76%	95%
ne	16	16	2
ne ve	9	9	3
Vera v greh			
da	57	69	88
ne	33	25	9
ne ve	10	6	3
Vera v hudiča			
da	25	30	66
ne	63	60	28
ne ve	12	10	7
Vera v pekel			
da	23	27	67
ne	64	63	28
ne ve	13	11	7

"Pri človekovih pravicah ni mogoč kompromis"

Kardinal Kuharič obtožuje pomanjkljivo enakopravnost kristjanov v Jugoslaviji

Novoimenovani hrvaški kardinal Franjo Kuharič je opozoril na pomanjkljivo enakopravnost kristjanov v Jugoslaviji. „Živimo v sistemu, za katerega je značilen ateizem“, je rekel zagrebški nadškof v neki oddaji zahodnonemške televizije. Vsak kardinal in vsak škof ima nalogo, da v vsakem sistemu oznanja Kristusov evangelij. Škofje imajo dolžnost, da se zavzemajo za vero v Boga, za Cerkev in za ljudi.

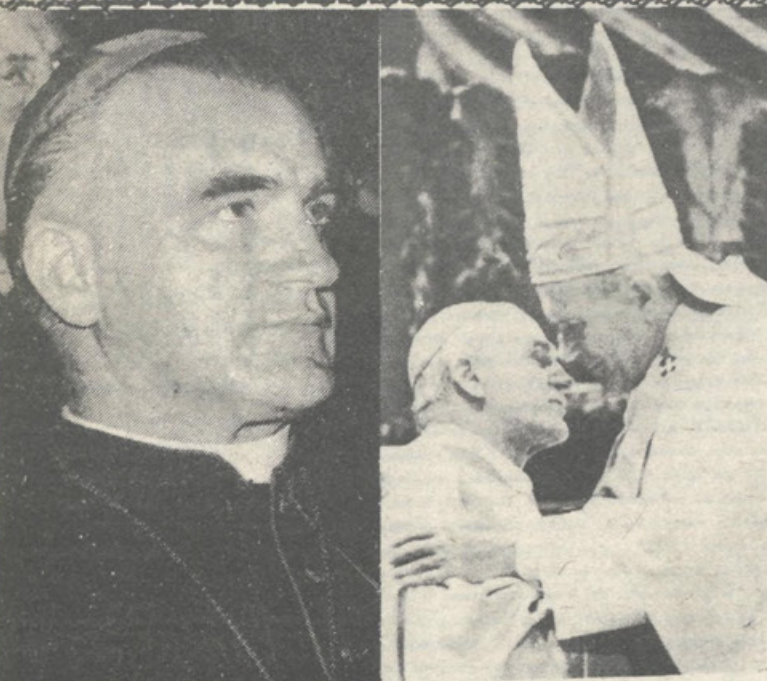
Nadalje je nadškof Kuharič dejal, da zastopa vsak duhovnik temeljne duhovne vrednote, kot so resnica, pravičnost, ljubezen in svoboda. Te vrednote so prav tako temeljne za dobre medčloveške odnose in za odnose med narodi. Če gre za te vrednote, torej za človekove osnovne pravice, ni nobene možnosti kompromisa, je podčrtal kardinal, ki je znan po svojem pogumnem nastopanju za versko svobodo v Jugoslaviji.

Glede odnosov med državo in Cerkvijo v Jugoslaviji je nadškof Kuharič dejal, da je zanje še vedno značilno ozračje, ki je vladalo v vzhodni Evropi po vojni. „V vseh državah s komunističnim režimom je vladalo napeto in sovražno razmerje do Cerkev,“ je razložil hrvaški kardinal. To da potrjuje pregnanjanje kardinala Štefana Wyszyńskiego na Poljskem in proces proti kardinalu Jožefu Mindszentyju na Madžarskem. „S tem v zvezi vidimo tudi proces proti

kardinalu Alojziju Stepincu,“ je poudaril Kuharič in podčrtal, da ta proces, na katerem je bil Stepinac obsojen na 16 let prisilnega dela, nikakor ni bil objektiv. Stepinac je dobro razlikoval med režimom in narodom in čeprav je bil po sili razmer prisiljen, da prizna obstoj takratnega režima, ga je kritiziral in hkrati branil pravice Cerkev in naroda, je rekel zagrebški nadškof. Ker se je Kuharič zavzel za rehabilitacijo svojega prednika na škofovem sedežu, so ga politiki in jugoslovanska občila ostro napadala.

Ko je pred kratkim papež Janez Pavel II. sprejel 300 hrvaških vernikov s kardinalom Kuharičem na čelu, se je med drugimi spomnil tudi „časti vredne osebnosti kardinala Stepinca“. Odločite, da je papež imenoval zagrebškega nadškofa Kuhariča za kardinala, je po papeževih besedah znamenje priznanja katoliški Cerkvji v Zagrebu.

Ponatis iz Nedelje, cerkvenega lista krške škofije, 27. februarja 1983) Gotovo je novi kardinal in zagrebški nadškof Franjo Kuharič pri gornji izjavi imel v mislih tudi Slovenijo, kjer se celo besede kot Božič (čeprav pisane z malo začetnico) in praznik sv. Treh Kraljev, sploh ne smejo rabiti v državno kontroliranem časopisju. Kakšna svoboda vere je pa to?

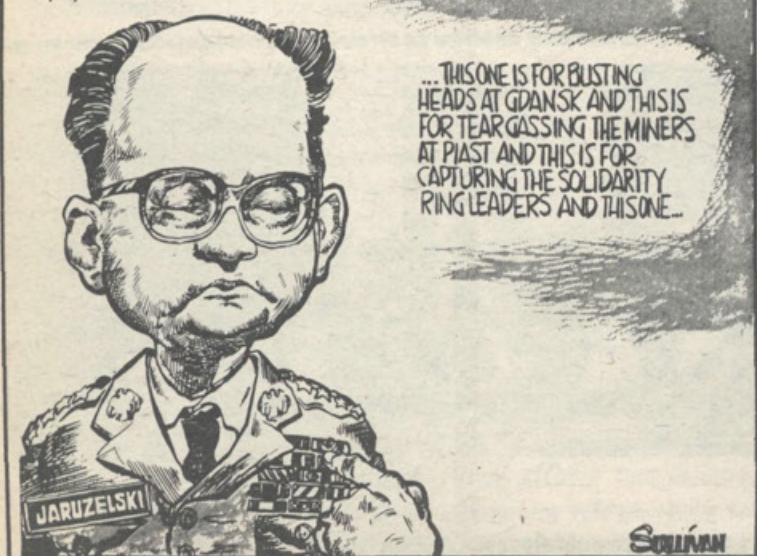

Kardinal Kuharič

„Dragi

moji Hrvati! Sve vas ovdje prisutne najsrdačnije pozdravljam. Okupljeni ovdje oko Vašeg novog kardinala Franje Kuhariča, vi, i svi Hrvati u vašoj domovini i po svijetu, ostanite uvijek vjerni i odani Rimokatoličkoj Crkvi!”

© Copley News Service

mladika

LETO XXVI - ŠTEV. 9 - ŠTEV. 10

V slovenska obzorja in čez

Mogoče ne veste, da...

- je slovenski zgodovinar dr. Rybar izsledil dokumente, iz katerih izhaja, da se je papež Pij XII. osebno zavzel za pomilostitev dr. Lava Čermelja, ki ga je bilo Posebno fašistično sodišče obsodilo na smrt.
- ravnatelj rimskega Slovenika dr. Jezernik, ki je organiziral simpozij o škofu Slomšku, pripravlja za drugo leto podoben simpozij o Ivanu Trinku-Zamejskem.
- so po podatkih italijanskega obrambnega ministrstva padli v Sloveniji med italijansko okupacijo — tj. od aprila 1941 do septembra 1943 — 304 italijanski vojaki, 800 pa je bilo pogrešanih.
- je v Darmstadtu v Nemčiji izšla knjiga o domnevnih prikazovanjih Matere božje v Medjugorju v Hercegovini.
- bo roman Verurteilte Kläger (Obsojeni tožilec) mladega slovenskega pisatelja Janka Ferka, ki piše tudi v nemščini, izšel tudi v žepni izdaji pri znani nemški založbi Rohwolt.
- so jehovci povečali svojo dejavnost po našem Krasu in v zadnjem času kupili v Nabrežini kar dve hiši.
- bo celovška Mohorjeva družba izdala v prevodu Karla Mauserja znameniti roman Franza Werfla o lurški vidkinji Bernardki Soubirous.
- je sekretar ZK Slovenije Franc Šetinc nedavno obiskal Mohorjevo družbo v Celovcu, a so čredstva javnega obveščanja v SR Sloveniji to zamočala.
- je na občnem zboru Mohorjeve družbe, ki je bil 24. novembra v Cankarjevem domu v Ljubljani, I. lista z dr. Grmičom dobila pri prvih volitvah en glas manj kakor II. lista brez njega (48:49) in da je prodrla z dvema glasovoma razlike (47 proti 45) šele pri drugih volitvah, potem ko je nekaj volivcev odšlo.
- je Raziskovalni inštitut FSPN v Ljubljani v okviru rednih raziskav javnega mnenja izvedel tudi letos raziskavo, ali je politika, za katero se zavzema Zveza komunistov Slovenije, skladna z interesi večine ljudi, in je leta 1973 pritrdilno odgovorilo 26,2 odst., leta 1976 38 odst., leta 1978 43,9 odst., leta 1980 49,3 odst., letos pa — pred restriktivnimi ukrepi — je dalo v tem smislu pozitiven odgovor le 26,2 odstotka.
- je Cankarjeva založba v Ljubljani dala v svoj letošnji program tudi novo knjigo Borisa Pahorja »Tržaški mozaik« ...
- slovenska kinematografska podjetja in mnogi televizijski delavci ponavljajo zahtevo, da bi smeli na Slovenskem neovirano vrteti neslovensko podnaslovljene filme ...
- so najlepše razglednice argentinskih Bariloč, ki gredo v deset tisoč primerkih po Argentini in po svetu, izdelek Slovenca Alojza Simčiča, doma iz Medane v Brdih ...
- je priljubljeni izraz, s katerim je Edvard Kardelj v svojih predvojnih spisih omenjal Stalina, »veliki Gruzinec« ...
- na Zavodu združenega sveta v Devinu, v katerem je 91 študentov iz 32 narodov, med njimi tudi 5 Slovencev — 2 iz Trsta in 3 iz Slovenije —, poučujejo tudi trije slovenski profesorji, med njimi tudi prijatelj in sodelavec naše revije, prof. Karel Bajc ...
- pisatelj Janez Gradišnik pripravlja za celjsko Mohorjevo družbo brošuro z izbranimi govori in članki, danimi v javnost ob smrti Edvarda Kocbeka ...
- je univerzitetni profesor in član Izvršnega sveta SR Slovenije Matjaž Kmecl zapisal v pravkar izšli knjigi BOMO PREŽIVELI med drugim tudi, da »najodličnejše osebnosti slovenskega javnega življenja — političnega, gospodarskega, kulturnega — nastopajo po televiziji in radiu brez sramu, včasih s takšnim pocestnim žargonom, da bi si že po dveh stavkih pri vseh drugih kulturnih narodih zapravili sleherni ugled ...«
- si neka ljubljanska založba že lep čas pomišlja izdati znano knjigo španskega komunističnega voditelja Santiaga Carilla EVROKOMUNIZEM, čeprav je že pred časom izšla v srbohrvaščini v Zagrebu ...
- je oblast v Ljubljani mislila zapleniti revijo NOVA REVIJA, glasilo slovenskih neomarksistov, zaradi njenih člankov o Leninu ...
- je na nedavnem kulturnem srečanju v Benetkah prišlo do zamisli o kulturni izkaznici, ki naj bi jo dobili v deželah, članicah skupnosti Alpe-Jadran, po nekaj sto književnih ustvarjalcev in drugih kulturnih delavcev ...
- je na nedavni avdienci udeležencev simpozija o Slomšku v Rimu mariborski škof dr. Kramberger začel govoriti s papežem latinsko, a je ta rekel, da razume slovensko ...
- je univerzitetni profesor Janko Kos v Pregledu slovenskega slovstva, ki ga uporabljajo tudi na tržaških šolah, posvetil Borisu Pahorju eno vrstico ...
- je Mussolini, takrat še socialist, napisal v Avanti članek, v katerem se je zavzemal za internacionalizacijo Trsta, češ da bi bil Trst Italiji bolj koristen tako, kot pa pod neposredno italijansko oblastjo. Zanimivost je povedal znani angleški strokovnjak za italijansko zgodovino Denis Mack Smith na nedavnem predavanju v Trstu (ob otvoritvi Zavoda združenega sveta).

● BOGOSLUŽJE V SPOMIN SV. CIRILA IN METODA

Dne 14. februarja se v katoliški Cerkvji obhaja god slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Ob tej priložnosti je bilo v rimski baziliki sv. Klemenca, kjer je pokopan sv. Ciril, slovesno bogoslužje, ki ga je vodil poljski kardinal Rubín. Bogoslužje je

hotelo podčrtati papežovo željo po »združenju Evropl od Atlantika do Urala«, saj sta slovenska apostola Ciril in Metod skupaj s sv. Benediktom zavetnika Evrope. Pri bogoslužju je govoril slovenski profesor na papeški univerzi Urbaniani msgr. Ivan Vodopivec. Dejal je, da predstavljata osebnosti sv. Cirila in Metoda neprecenljivo vrednost za Evro-

po, ki »trpi pod težo svojih razcepljenosti in v nešteti težavah išče svojo enotnost«. Da pa bo Evropa zopet našla moč za svoje zgodovinsko poslanstvo za mir, slovo, pravičnost in civilizacijo ljubezni, pa mora dihati na »dvoje pljuč«, na zahodna in vzhodna, je rekel profesor Vodopivec.

Duhovnik, ki ni hotel priseči na Hitlerja

Vatikanski časopis L'Osservatore Romano se je nedavno spomnil 80-letnice rojstva avstrijskega palotinskega patra Franca Reinischa, ki so ga nacionalsocialisti 21. avgusta 1942 v Berlinu obglavili, ker ni hotel kot vojak priseči na Hitlerja. Franc Reinisch, ki je izhajal iz neke globokoverne tirolske družine, je že l. 1939 v nekem zasebnem razgovoru zatrdil, da je vojaška prisega na nacionalsocialistično zastavo in na Hitlerja grešna. Vatikanski časopis poudarja, da po razglasitvi p. Maksimilijana Kolbeja za svetnika ne smemo pozabiti na »dolgo vrsto drugih mučencev iz časa tretjega rajha«.

Sovjetska zveza: Val procesov proti pravoslavim kristjanom

V Sovjetski zvezi je pred vrati nov val sodnih postopkov proti pravoslavim kristjanom. Kot poroča britanski inštitut za raziskavo religije v komunističnih deželah Keston College, bo najprej prišla pred sodišče znana verska časnica Zoja Krahmalnikova, in sicer zaradi paragrafa 70 sovjetskega kazenskega zakonika (»protisovjetska agitacija in propaganda«). 53-letno časnica so prišli 4. avgusta 1982 in je od takrat v nekem zaporu v Moskvi. Zoja Krahmalnikova je bila članica zveze sovjetskih pisateljev, po konverziji k pravoslavni Cerkvji je postala znana kot izdajateljica revije »Nadežda« (upanje), ki je vsebovala izključno duhovna besedila rusko-pravoslavne tradicije. Po paragrafu 70 grozi časnikarki do sedem let zaporu in pet let pregnanstva.

Po poročilu inštituta Keston College bo kmalu znova postavljen pred sodišče pravoslavni kristjan Viktor Burdjug, ki je bil obsojen že lani decembra. — Kot nadalje poroča Keston College, so bili tudi v Armenski sovjetski republiki prijete trije aktivni člani armensko-pravoslavne Cerkev. Gre za 30-letnega jezikoslovca Edmonda Avetiana, 36-letnega filozofa

Rafaela Papajana in 42-letnega geologa Georgija Chomizurija.

Po informacijah inštituta Keston College je »bilo dne 10. februarja letos v Sovjetski zvezi skupno 379 jetnikov vesti v zaporih zaradi verskega prepričanja — tudi če se uradno za kazenski pregon navajajo drugi razlogi, na primer »antisovjetska agitacija« ali »nedovoljeno trgovanje«.

Kako je nastal slovenski narod

Franc Jeza

NADALJEVANJE

z ista pomena. Še bolj spominja nanjo narečna oblika bogati. Besedi pesterna pa je v sprodu z švedsko besedo tärna in z norveško terne, ki pomenita mlado dekle. Sloj pes oziroma pest izhaja najbrž iz nordijskega glagola festa, paziti na koga.

Pravna uraditev: varstvo (vari), varovanje (varian), branil-vec (vári), braniti (varna), pridati, vedeti (vétt), brespravenc (laus, laus - iz tega zahodnoevropska beseda slave, sušenj), iskati, preiskovati (soekja), toba (thing), točiti (things), zadeva, prepri, spor (thofa, thofd), škoda (skadi), sramotiti (akama), sramovati se (akamaat), dolžnost (skulda, skylda), sila (svipa), seje (saett), sejeti (saetta), spriseči (soera), likof (lykt, t.j. zaključek), spominjati se (minast), zasera (serki), zaseriti (serkja), vzrok (örök), odrajtati (reida), roč, pravica (rétrr), znati (sanna), znan (samnr), javno, pošteno (jafn), klic, oklici (kall), lagati (ljaga), dovoljenje (lof), priča t.j. tisti, ki ve (vætr), itd.

Slovenska beseda sodnik izvira iz nordijske ali boljše rečeno prandordijske besede satti oz. saetta, pa tudi saetr, kar je pomenilo sodca. Izraz saett je pomenil rassodba, poravnava, mir, saetta pa poravnati. Besedi soditi in sodnik sta samo glasovno rahlo sprame-njeni obliki teh starih nordijskih besed. Sodnik je po vsaj verjetnosti starodavna nordijska beseda saeding - tisti, ki zaseda, raz-soja. Sedež je bil vedno simbol oblasti, tudi sodne oblasti.

Osmeniti je še, da je pomenila beseda soerr "rasno, tako, na kar se lahko prisese" in tako ne drži razlaga, da izvirata slovenski besedi prisega in prisesti od tega, da je bilo treba pri prisaganju po nečes poseči. Kvečjemu je bilo treba položiti roko na kaj, npr. na sveto pismo, a v krščanski dobi je bila slovenska beseda prisega še stara.

Verstvo in mitologija: To je zelo zapleteno, zelo starodavno in ravno zato tudi zelo skrivno področje za raziskave o skandinavski izvori slovenskega naroda. Dolej je bilo popolnoma sansar-jeno, dal tudi z cerkvene strani. A pri potrpežljivem raziskovanju mudi presenetljiva odkritja.

To velja še za samo besedo Bog, ki je nastala brez vsakega dvoma že po preselitvi Vandalov iz Skandinavije v srednjo Evropo. V Skandinaviji so uporabljali za Boga besedo And ali Aand (önd), kar je pomenilo Duh. Verjetno tudi z določno končnico -in oziroma -en, kar je pomenilo, da so pojmivali tega Boga kot edinega, čisto določnega. Iz tega je treba sklepati, da so bili v prandordijski dobi enobožni. Sled o tem je ostala v najstarejšem ohranjenem skandinavskem izrazu za tega Boga, Ödim ali v sodobni obliki Oden. X

Beseda and ali aand pa je pomenila tudi pojme "duh", "dusa" in "dih" oziroma "dah".

Še na srednjeevropskem ozemlju in verjetno v dobi, ko se je vandalski jezik na veliko spreminjal z zamenjavo glasov in slogov v "alovenščino", je iz Aand nastala ~~šp~~šp; Ob, po spremembi glasov nd v š, enako kot pri nekaterih drugih besedah, ki so se prvotno končavale na -nd. Glas b je lahko nadomestil tudi glas p. Taki primeri so npr. rand - rob, lind - lipa, hand - šepa, tand - nob itd. Nato pa sta se oba glasova po metatski zamenjavi, tako da se je beseda Ob spreminjala v ~~šp~~šp, kar je bila dolga moška končnica ~~šp~~šp oziroma g. Iz Aand je torej čisto logično glede na splošni razvoj jezika nastala Bog. Podoben razvoj kot beseda Aand - Bog je doživela beseda pesak in še kakšna. Iz sand (pesak) je nastalo najprej sap, nato po popolni metatski pas in končno pes z dodatkom končnice -sk, torej pesak. A ta beseda se je ohranila tudi svoj zgodnejši stadij in obliki sip, iz česar izhaja besedi sipa, sipati itd.

Sledovi nekdanje zgodnje nordijske religije in mitologije in v slovenskimi in v slovenskem ljudskem verovanju bi zaalutili posebno študijo. Tu naj opozorim le na to, da je poleg besede Bog najti še ~~šp~~šp sledov in da se tudi mitologija slovenskega in skandinavskih narodov razodeva povsem enaka, t.j. leta. Samo nekaj dokazov, ki se mi zdijo potrebni zaradi vseh tistih, ki jih je panalavistična propaganda toliko časa odvrčala od realističnega spoznavanja in pojava slovenske zgodovine: skrat (skratki, skratki), vila (kiva), mora (mara), rojenice (norma), hudi (hudi), bes (bjaesse), šent (švedsko tusan, t.j. hudiš), riba Faronika (orn, po metatski ri-ba, fär - zlo, nevarnost, ocer - hudi duh, torej dobesedno: kaka zli oz. hudi duh), palček (palt), húst (duh), salik bene (salig - blažen, rajni, akem - sij, privid, to-rej prividi ali prikazni umrlj), škop (skap - šarvni stvar), parkelj (švedsko narečno Mirkel - sli duh teme), šarovnik (troll), povodni mož (vattumannen), vešča, mitično bitje (vätte, iz tega morda tudi Pedanj človek), vrag (švedsko raggen, starošvedsko ragher, islandsko ragr), itd.

V zgodnjem srednjem veku, ko so prešli Skandinavci k množičnosti, so označevali svoje bogove z besedo äs, katere si skandinavski jezikoslovci ne smejo razločiti in jo nekateri celo povezujejo z besedo Aija, češ da so nekdanji Nordijci mislili, da so prišli bogovi od tam. Toda za besedo äs se najde razlage v slovenski besedi jaano in v pojmu jasno nebo. Bogovi so bili dom v nebesni jamanici. Tam so si stari Nordijci, kot vsi narodi, predstavliali bivališča bogov. Slovenska beseda nebo pa najbrž izhaja iz staronorveške oziroma prandordijske besede bláinn, ki je pomenila isto (vedno vedno upošteva) zamenjavo slojev in glasov.

Besedi lebranje in lebrati (moliti) pa sta po vsaj verjetnosti iz gotake besede albr (ai se izgovori kot e), ki je pomenila daritev. Glagol moliti je staronorveški glagol maela z istim pomenom, predvsem pa je maela pomenilo "govoriti".

Gotakega izvora so med drugim besede veem (alveina), vešnost (siwa), bastiti (alhs - tempel), vsak (alls), oče, oca, ata (atta), bolji (is kama - drvo, bok, ki se ga kurili na božični večer), blažen (blagis),aley (blinda), bukve (boka), zaveza (gabindi), dišava (dauna), Dávin (daupeina - kret, obiljanje, dampjan - potopiti), dvor, dvorišče (dadr), ded, dedec v pomenu "neznani, sumljiv mož" (dedja, trkati pri pitju (drigkan), bogastvo (gabei), gorje (gauri), rtev, davak (gild),

harpa (harpa), kvasen, kvas (kvassava - oster), kateri (hvathar), iti (iddje - je šel), naznaniti (kannjan), znati (kannan), poskus, pokušnja, zakusa (ga-kusta), sklanjajava, preiskunja (kustus), malik (malika, t.j. človeku ališen), list (leista), mesto (maista - največje, največja naselbine), množica (managi), mesec (memothe), miza (sea), meso (mim), sanjši (mamma), menda (mindo), misel (mme), no (ne), ni (ni), Rinkošti (peintekuste), plesati (plinajan), šitati (qthan - govoriti), oliveti (ga-qlujan), živ (qia), razumeti (qanda - jezik), mir (rimia), Rinka, tok, reka (ruma), zahod (sagk), šest (saibe), šesta (safista), sedec (sibun), sedemdeset (sibuntahund), srebro (silubr), srebrn (silubresni), so (sind), alužiti (skalkinon), slodej (alsihs - alab, svařen), smokva (smakka), malo (amalte), sproti, hitro (spruato), postava (stada - sodba), steklo (stikla - kozarec), strava (strava - gruda za seliganje trupla), število (swible), žveglja (swiglja - tisti, ki igra na žvegljo), desno, desnica (tafnesa), deset (tafnum), devati v red (tewa - red),

dvojno (twelkhai), tišina (thabaina), tibo hiti, molčati (thaban), tem bolj (the), äas (theiha), deva (thivi - dekla), dobro (thiuth), tretja (thridja), tisoč (thumudi), iz (us, ur), vadljati (vadi - stava, jamstvo), vala- (wafia), mazel (wam), Velika, t.j. posvečena ali sveta noč (weihan - posvetiti), vice (waite - kasen), preveriti, vama (wera - poštemost, vernost), vdova (widawc), volja (wilja), vidva (wit), obresti (wokre), arhangel (arkangilus, izg. arkangilus), hvata (wviliuth), bristnost (wafrieti), bratovska ljubesen (brothru-lubo), fana, narečno (fana), postiti se (faetan), goljufija (ga-liug), čreda (hafra), trdomrčnost (hardu-hafrieti), ibai (pa), skušati (klusan), ako (akel), naj (ei), lušt (lustus), mnogo (managan, manage), moriti (madrtrhan), Narje (nawis - mrtev), navček (naus - mrtev), nečak (nithjia), Rim (Rum - u se izgovori kot R), tedaj (thatei - e to besedo so se pogosto začenjali stavki v gotakem svetem pismu, enako kot tudi v slovenskem), tre (thadras), tridja (tretja), ti (thu), zaprisežen (uf-withe), končnica -uh (enako v gotščini za okre-pitev pomena besede), vstajenje (usastase), govor, govoriti (wadrd), svet (weins), vinaka trta (woga-triu), vpiti (wopjan), itd.

Glede na vse to pa ni mogoče več zanikati vpliva gotakega arijanskega cerkvenega jezika na oblikovanje slovenskega cerkvenega jezika, pa tudi ne izvirne, prvotne sorodnosti med vandalski in gotakim jezikom, saj sta oba izhajala iz Skandinavije, kjer sta bila vandalsko in gotako ljudstvo sosedna. ~~Venac~~ so se šutili Vandali in Goti še od davnih časov za dva različna naroda.

Opozoriti pa je treba tudi na to, da vsebuje slovenskim nekaj besed, ki veljajo zdaj samo za zahodnoevropske, npr. pot (path), dav (dam - ob svitanju), reja, varjeja (rearing), itd., kar si je razlagati s tem, da so bile te besede nekada, zaprisežen (uf-withe), končnica -uh (enako v gotščini za okre-pitev pomena besede), vstajenje (usastase), govor, govoriti (wadrd), svet (weins), vinaka trta (woga-triu), vpiti (wopjan), itd.

Poseben in zelo zanimiv del prandordijske dediščine v slovenskem jeziku so priimki. Tudi to je ostalo dole; hote ali nehoti neopazno s strani panalavistične usmerjenega in pogojenega jezikoslovca in zgodovinopisca. Očitno je, da nastanek slovenskih priimkov ne sovпада s njihovim prvim pojavom v pisanih dokumentih proti koncu srednjega veka, ponekod tudi še kako stoletje prej, ampak da so se ohranili ml ljudstvom in bili v rabi še ves čas od iselivstva iz Skandinavije, saj je neverjetno, da bi bili nastali pozneje v taki čisto staronorveški obliki, kot so naštetni priimki s končnico na -ek, pa tudi drugi, ki so povzani s prandordijskimi pojmi in razmerami. Medtem ko se je ohranilo v skandinavskih jezikovnih dokumentih iz srednjega veka sorazmerno malo priimkov na -skæg (šegg oziroma šek) - najti jih je v glavnem le v povestih in pravljicah, npr. v sagah - se jih je ohranilo pri slovenskem narodu na tisoče vse do danes in naj-bolj pogosti so ravno v osrednji Sloveniji.

Beseda skæg je pomenila v staronorveškem jeziku "brada", "bradat mož", pa tudi enostavno "mož" ali "kmet", samostojen kmetički gospodar. Nekateri slovenski priimki na -ek se popolnoma skladajo s tistimi v staronorveških zgodbah in pravljicah, npr. Gašek ali Zajšek (šaitakeg - Konjebradeč), Kolšek (Kolakeg - Ogljebredec, t.j. Mož z ogljemočno brado), Gerdošek (Gyrdil-skæg, verjetno Mož z brado do pasu), Sakelšek (Hokluskeg - Mož s plaščen), Žilek (Hvitakeg - Belobrudi), Jerovšek (Haeruskæg - Sivobrudi), Črpinšek (Kroppinakeg - Grbati mož, Mož z ukrivljenim hrbtom), Rodošek (Rudakeg - Rdečbradeč), Svanšek (Svínakeg - Mož s svinsko brado), Tusek (Tjuguskæg - Basklana brada, ali Tmuskæg - Temka, t.j. Redka brada), itd.

Slovenski so tvorili priimke na -šek mnogo čim kot sorodna ljudstva, ki so ostala v Skandinaviji, in prav po teh priimkih bi se verjetno dal rekonstruirati razvoj jezika od nekdanje prandordijske vandalske do srednjeveške slovenske. Mnogi taki priimki so seveda še čisto prandordijski, medtem ko nekateri se razodevajo poznejši razvoj. Vse to pa je lahko razčistilo le jezikoslovje, ko bi priznalo to realnost in se zneholo podjarjalnosti politični ideologiji panalavizma. Vendar razpolaga zgodovinopisje z lastnimi sredstvi in metodami, s katerimi lahko ugotovi potek zgodovinskega razvoja, in mu ni treba čakati na tako potrdilo. Čisto prandordijski značaj imajo npr. še priimki Gomilšek, Glinšek, Bukšek, Stojšek, Vodšek, Stiplošek in Stiplošek - v je bil vrinjen pozneje -, Hamšek, Trnšek, Kriberšek, Selišek, Drenšek itd., katerih dobesedni pomen je lahko ugotoviti s prandordijskimi in staronorveškimi besedjem. Poznejši nastanek pa morda razodevajo priimki Galušek, Vrbošek, Lipošek (in Lipovšek), Klišek itd.

Tudi med drugimi slovenskimi priimki jih je mnogo, ki se na prvi pogled razodevajo svoj prandordijski izvor. Precej je takih, ki so presenetljivo slični nordijskim priimkom iz staronorveškega äsa, npr. Odar (Öddr), Gullin (Gullin - ime nake kmetije na Norveški v srednjem veku), Kajniš (Kaini), Pål (Påsa).

Kokol (Kongull), Lampe (Lampe, Lambi), Nagliš (Nagli), Bak (Bakki), Rešek (Refakeggr), Remar (Remir), Ribiš (Ribir), Bobiš (Bobbi), Bobiš (Bogi), Rustja (Rösta, Rosti), Rosar (Rottr), Rus (Rusai), Rupi (Rupill), Zadnik, Sadnik (Saddi), Čebej (Sebbi), Šek, Šok (Sekk), Šegala (Sekkolla, kar pomeni Tjulenjeva glava), Sancin (Sandin), Salaman (Salmund), Šali (Sali), Šlander (Slandri), Šlak (Šlank), Šlepar (Šlappi), Smet (Smetta), Šmerkolj (Šmerkoll - Mastna glava), Šnidar (Šnidarr), Sok (Sokki), Šolar (Šollr), Šprah (Sprakaleggr), Španger (Spangr), Špur (Sporr), Staro, Stare (Stari - dobesedno: Veliki), Štor (Staurr), Šterk (Sterkr), Štoka (Stokkr - Mož s krčevine), Štofta (Stoftr), Šturm (Stormr), Stritar (Streita), Strune (Strjóna), Štrual (Strútr), Čundriš (Sundri), Svet (Svaddi), Švan (Sván, Svanr), Švara (Svarrj), Šver (Sverd, Sviri), Širo, Širk (Šfr, Syrr, Širk), Šasec (Šamr), Riti (Rit), Hidi, Heric (Heri), Černagelj (Hjarnagli, Tjernagel), Hul (Hüll), Holmar (Holmr), Humer (Hómarr - oboje najbrž pomeni Mož s holma), Ornobori (Hornbori), Kren (Hreinn), Kriš (Hrygg), Hvala (Hvalakfir in Hväll, ime davne norveške kmetije), Jarc (Jariz), Kos (Kase), Kosi (Kausi), Ferčelj (Thorkell), Klas (Klasi), Klep (Klepp), Kobi (Kobbi), Gale (Gale) itd.

Tudi dandandnji lahko npr. Norvežani razumejo dobesedni pomen mnogih slovenskih priimkov. Tako se je pred časom športni poročevalec norveškega dnevnika "Aftenposten" pomorčeval iz priimka slovenske (jugoslovenske) hokejske reprezentance na svetovnem prvenstvu skupine B, češ kako bi bil mogel ubraniti naše strelce na golu vrata nekdo, ki se piše Gale (vrtar slovenskega mošva se je pisal Gale, v norveščini pa pomeni beseda gal "narobe", "blažen", "nor"). Vsekakor ne more biti nobena dvoma, da je velik del slovenskih priimkov direktno izšel iz prandordijskega besednega zaklada, kar bi moralo biti nedvorno znanstvo tudi za jezikoslovje skandinavskih narodov, če bi njegova pozornost ne bila odvrnjena od tega od panalavističnih jezikovnih teorij o enotnem izvoru "slovenskih" jezikov.

V skandinavskih državah in posebno na Švedskem je še danes mnogo priimkov, ki so zelo podobni slovenskim, če niso celo enaki,

npr. Traven (Traven, kar pomeni Potreben, Reven), Laurin (Laurin), Bronen (Bronen), Laurids (Lavrís), Rodne (Röde), Karlin, Carlin (Karlin), Ögren (Ogrin), Palme (Palme), Štrlie (Šorli), Kruse (Kriš, Kriše, Krišaj), Maehle (Mele), Skoog (Skok), Sorli (Sorli), Gard (Gard), Medán (Medan), Krook (Kruh), Petró (Petró), Bohlin (Pohlin), Modér (Möder), Štrman (Šorman), Lerbak (Lorbak), Rakas (Rakúš), Rapp (Ráp), Boug (Buh), Storm (Šturm), Ahlin (Ahlin), Kren (Kren), Sandin (Sancin), Felitin (Feldin), Stare (Stare), Bodin (Budin), Jakhel (Jakel), Thorén (Turina), Mark (Mrak), Welin (Selin), Janas (Janas), itd.

Seveda so se nekateri priimki prandordijskega izvora v času äsa precej spreminili, pri tem pa niti ne toliko v izgovorjavi kot pa v pisavi. To lahko domnevamo za priimek Prešferen, ki je zelo verjetno nastal iz pogostega nordijskega priimka Bjornstjerne ali Bjornstjerne, ki je bil gotovo razširjen še v prandordijski dobi.

Nekateri slovenski priimki pa so najbrž tudi gotakega izvora, npr. Škarje (gotako škarja - četovodja), Šmuhala (skohe - ševelj, torej čevljar), Gibičar (gotako ime Gibika), Kandul (handugs - moder, pazeten), Rohnjec (haushi - višina, torej Visoki), Hrnja ali Hrnja (hadrnja - tisti, ki trobi na rog, Trobač), Horjan (haujan - poslušati, mož v neki podrejeni službi), Korus (hore - kurir), Krak (Kraka - Gri), Letonja (letan - pustiti, morda Ispušeni iz ujetništva ali suženjstva, podobno kot Lešnik iz prandordijsko-staronorveške besede laus ali lausingi - oproščen suženj), Munda (munda - varstvo, gotako ime Mundi), Sluga (skalke - sluga, služabnik), Čunja (gotaki priimek Šumila ali iz sunja - reemica), Švara (švaran - prisegati), Bordon (wardon - opazovati, stražiti, torej paznik, stražar), Vajda (vaida - vodja), Vivoda (veitvudjan - priševati), itd. Te priimke je pač pripisati mešanju vandalsko-alovenškega in gotakega prebivalstva tako na vzhodni in južni (panonški) meji kot na zahodu, saj so bili Goti precej desetletij gospodarji Italije. Dejanako je najti te priimke predvsem na slovenskem vzhodu in jugu (Dolenjska) ter na Prisorokan.

Vasen dokaz za skandinavski, vandalski izvor Slovencev so tudi antropološke, rasne značilnosti slovenskega naroda in splošni značaj stare slovenske ljudske kulture, kot ga razkrivata etnografija in etnologija. Več kot dve tretjini Slovencev ima plave ali sive oči, precej odstotkov tudi zelene, t.j. mešane z rjavimi, in v tem se slovensko prebivalstvo še danes, po skoraj dvatisoletnem bivanju v Evropi, ne razlikuje od skandinavskih narodov, in je vedno, vse do danes, veljalo za na splošno svetloocel in izrazito svetlopolto. Tako so ga opisovali nekdanji potniki, pa tudi etnologi. Najmanj pozornosti so posevali temu ravno slovenski etnografi in etnologi, pod vplivom teorij, ki so v panalavistične duhu trdile, da imajo vsi "slovenski" narodi skupen ne le jezikovni, ampak tudi etnično-rasni izvor. To je teorija "krvavstva" in "iste krvi", ki skuša zanikati narodno identiteto manjših slovenskih narodov, spogovarja njihovo asimilacijo po večjih narodih in jim odreka pravico do lastne države. Dovolj je pa preučiti npr. antropološke razlike med Slovenci in Srbi (kar zadeva barvo oči, las, značilnost polti itd.), pa se lahko vsako prepriča, da ta dva naroda ne moreta imeti istega etničnega izvora. Le da si dotlej nihče ni upal tega raziskovati, kaj šele da bi si upal objaviti rezultate takih raziskav, ker bi bilo označeno to za "protidržavno" in sankcije proti takemu znanstveniku ne bi izostale.

Kar zadeva etnografske značilnosti, je znano, da drži Slovence z Norvežani in Švedi med drugimi tradicije sličnosti. J.V. Valvasor je že v 17. stoletju opisal v svojem znamenitem delu "Die Hure des Bergthums Krain" smarbarstvo na Bleški planoti, a je bilo prvotno gotovo razširjeno tudi po raznih drugih slovenskih krajih. Slovence povezujejo s skandinavskimi narodi tudi take značilnosti stare ljudske materialne in duhovne kulture, kot so gruba-sta kmetija, oblika nosečij in polj, kruhna peč, parna kopal in kad, leva (vleobina v steni za trak za razsvetljavo ali luknja za puščanje dima iz dimnice), krplice za seno, plug in ralo, pridelovanje luka na velikih rovač, kresovi, določena oblika šebelnega panja, kosolec, starodavna tradicija varjenja piva (öl), medica, kolina, dimnice, nekdanje jehanje v cerkev na Štefanovo, kar je bila tradicija iz predkrščanske dobe, štehanje, ustoličevanje kneza na kamnitem stolu in razni drugi pravni obredi itd. Kar čudno se zdi, da grede te ališnosti tako daleč, da obsegajo celo take posebnosti kot so slovitje Lucije, ki veljajo na Švedskem za simbol ašvednega äsa oziroma simbol vrnitve svetlobe po naj-daljših zimskih nočeh, ponekod na Slovemskem pa so - z istim imenom - prav tako prinašale ljudi, svetlobe. Tudi slovenski kole-dniki nimajo nič opraviti s rimskimi Calendami, kot se to navadno razlaga, ampak so starodavna nordijska tradicija in se nanašajo na skandinavski glagol kalla, iz katerega izhaja slovenski glagol klicati s samostalnikom klicci in klic, verjetno pa tudi beseda glas. Koledniki so pač hodili in marširali še hodijsko "klicati" ljudi sredi noči, da jim zapojejo svoje večšilno pesem za novo leto. Tu di kmetički fantje so hodili in še hodijsko dekleta ponosi "klicati". Beseda kolede torej pomeni enostavno samo "klicanje".

Vse te in druge skandinavsko-alovenške etnografske skladnosti so vedno ujemajo tudi v izrazih smöti (norveško smutte - smukniti, sli ali skida - deski), peč (baka - peči), panj (bilupa), leva (leyfa - pustiti), kresovi (kressa - poliviti, veseliti se), it

... razšli smo se vprek in v šir, kamor gnala je sila življenja in srca nemir... (župančič)

Dr. J. M. Kirschaum na kongresu Pax Romane na Bledu v Sloveniji. Leta 1937 je bil v Parizu kot zastopnik slovaške delegacije izvoljen za podpredsednika.

JOSIP MURN:
Plapolaj, plapolaj,
večna luč pred Marijo!
Ah, v srcu je tak tesno,
plapolaj, luč pred Marijo!
Skrivnostni mir, sveti mrak
Čarobno se lučka utrinja...
Lahno dviga se, pada spet
Smrtna senca izginja...
(PRED MARIJO)